

ΜΗΤΡΩΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΩΝ ΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Εισήγηση για την διημερίδα του ΤΕΕ

“Ανάγκη διαμόρφωσης θεσμικού πλαισίου τεχνικών δημοσίων έργων – Διαφάνεια”

ΑΘΗΝΑ 28 – 29 Απριλίου 2009

Είναι γνωστό ότι το Μητρώο Κατασκευαστών Ιδιωτικών Έργων (ΜΗ.Κ.Ι.Ε.) απασχολεί τον κλάδο για περισσότερο από 30 χρόνια. Τον τελευταίο χρόνο υπάρχει μια κινητικότητα γύρω από το θέμα, τόσο από μεριάς εργοληπτικών οργανώσεων, όσο και από μεριάς ΤΕΕ. Πρόσφατα το ΤΕΕ συνέταξε ένα σχέδιο προεδρικού διατάγματος που μας δόθηκε προκειμένου να κάνουμε τις παρατηρήσεις μας. Το σχέδιο αυτό έχει πολλά κοινά σημεία με το αντίστοιχο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. το οποίο έχει συνταχθεί πριν τέσσερα περίπου χρόνια, πλην όμως μάταια περιμέναμε τόσο καιρό να υπογραφεί και να ισχύσει.

Το τι επικρατεί σήμερα στην κατασκευή των ιδιωτικών έργων, το τι προσδοκά και τι επιδιώκει ο τεχνικός κόσμος από την εφαρμογή του ΜΗ.Κ.Ι.Ε., νομίζω ότι λίγο πολύ σας είναι γνωστό. Είναι γνωστό ότι σήμερα τα ιδιωτικά έργα σε πολύ μεγάλο ποσοστό κατασκευάζονται με αυτεπιστασία από τον κύριο του έργου, ο οποίος στην ουσία αναλαμβάνει τον ρόλο του γενικού εργολάβου. Είναι γνωστό ότι τις περισσότερες φορές ο επιβλέπων μηχανικός περιορίζεται στον έλεγχο των εργασιών μέχρι την ολοκλήρωση του φέροντα οργανισμού, αφήνοντας τα υπόλοιπα στον κύριο του έργου, σε φίλους και συγγενείς.

Επιδιώξή μας σαν ΠΕΣΕΔΕ είναι η καθιέρωση του ΜΗ.Κ.Ι.Ε. να επιβάλει ένα ολοκληρωμένο και ξεκάθαρο θεσμικό πλαίσιο κατασκευής ιδιωτικών έργων που να διασφαλίζει την ασφάλεια, την ποιότητα, την αισθητική και την οικονομία του τελικού προϊόντος. Παράλληλα δε να οριοθετεί τους ρόλους και τις ευθύνες όλων των συντελεστών της παραγωγικής διαδικασίας. Αν αυτά επιτευχθούν, το όφελος θα είναι πολύ μεγάλο για το κοινωνικό σύνολο (ασφαλείς και οικονομικές κατασκευές σύμφωνες με τις μελέτες και τις προδιαγραφές), για τους συντελεστές παραγωγής (εξασφάλιση κατά το δυνατόν έναντι των ευθυνών που αναλαμβάνουμε οι μηχανικοί με την μελέτη και επίβλεψη των κατασκευών, απασχόληση όλων στο αντικείμενό τους, οικονομικό όφελος σε λογικά πλαίσια για όλους) και για το κράτος (οικονομία πρώτων υλών και ενέργειας, απασχόληση, ενίσχυση ασφαλιστικών ταμείων, μείωση δαπανών για αποκατάσταση καταστροφών κ.α.).

Ας δούμε τώρα ποια είναι τα κυριότερα σημεία των δύο σχεδίων προεδρικών διαταγμάτων, του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. και του ΤΕΕ.

- Το σχέδιο Π.Δ. του ΤΕΕ έχει πολλά κοινά σημεία με το αντίστοιχο σχέδιο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. αλλά, είναι πιο προχωρημένο αφού προσπαθεί να περάσει την πιστοποίηση όλων των συντελεστών της κατασκευής, από τον γενικό εργολάβο μηχανικό μέχρι και τους προμηθευτές των προς ενσωμάτωση υλικών, για τον λόγο αυτό το ΜΗ.Κ.Ι.Ε. προτείνεται να λέγεται πλέον ΜΗ.Σ.Ι.Ε., δηλ. **ΜΗ**τρώα (και όχι μητρώο) **Σ**υντελεστών **Ι**διωτικών **Έ**ργων. Το σχέδιο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. αντίθετα, περιορίζεται στο πως θα καθιερώσει και χορηγήσει ένα "πτυχίο".
- Το σχέδιο του ΤΕΕ προτείνει κατηγορίες έργων για όλες τις ειδικότητες μηχανικών, προσπαθώντας να δώσει ρόλο σε όλα τα μέλη του. Το σχέδιο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. αναφέρεται σαφώς σε οικοδομικά ιδιωτικά έργα προβλέποντας απλώς για κάποιες τάξεις πτυχίων και την παρουσία ΜΕΚ με ειδικότητα Η/Μ.
- Και τα δύο σχέδια προβλέπουν ότι την τήρηση του μητρώου θα αναλάβουν οι υπηρεσίες του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Σε πολλά μάλιστα σημεία το σχέδιο του ΤΕΕ αντιγράφει κατά λέξη το αντίστοιχο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.
- Οι προβλεπόμενες τάξεις στις οποίες θα κατατάσσονται οι κατασκευαστικές επιχειρήσεις του ΜΗ.Κ.Ι.Ε. για το μεν Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. είναι έξη εκ των οποίων οι δύο ανώτερες θα περιλαμβάνουν μόνον ανώνυμες εταιρίες, για το δε ΤΕΕ πέντε εκ των οποίων οι δύο τελευταίες θα περιλαμβάνουν μόνον νομικά πρόσωπα ή κοινοπραξίες.
- Σε ότι έχει σχέση με τα κριτήρια κατάταξης, το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. θεσπίζει κριτήρια παρεμφερή του ΜΕΕΠ (στελέχωση με ΜΕΚ, κατασκευαστική εμπειρία, κεφάλαια, οργανωτική δομή κλπ) ενώ κριτήριο για το ΤΕΕ και για τα οικοδομικά έργα αποτελεί μόνον η κατασκευαστική εμπειρία μετρούμενη με m^2 και χρόνια εμπειρίας, προτείνοντας τρία περισσότερα χρόνια ενασχόλησης για τους μηχανικούς Τ.Ε. Για τις υπόλοιπες κατηγορίες έργων, το σχέδιο του ΤΕΕ αναφέρει μόνον ότι βαθμίδες και κριτήρια θα καθοριστούν με νεότερο προεδρικό διάταγμα μετά από πρόταση και σύμφωνη γνώμη του ΤΕΕ. Όπως προαναφέραμε, το σχέδιο του ΤΕΕ κάνει επιπλέον αναφορά σε υπεργολάβους, τεχνίτες, προμηθευτές και παραγωγούς υλικών σε ότι έχει σχέση με οικοδομικά έργα, προβλέποντας κάποια κριτήρια και προϋποθέσεις εγγραφής στα ΜΗ.Σ.Ι.Ε. Εδώ όμως πρέπει να κάνουμε μια σημαντική για μας τους εργολήπτες δημοσίων έργων παρατήρηση. Το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. προβλέπει αυτόματη εγγραφή και κατάταξη όλων των ΜΕΕΠ στο ΜΗ.Κ.Ι.Ε., ενώ το ΤΕΕ αγνοώντας ΜΕΚ και ΜΕΕΠ, προβλέπει την εγγραφή στα ΜΗ.Σ.Ι.Ε. όλων των μηχανικών με κάθε ειδικότητα (πολιτικοί, τοπογράφοι, μηχανολόγοι κλπ) και κάθε ιδιότητα (μελετητής, επιβλέπων, κατασκευαστής), μετά από υποβολή και αξιολόγηση αποδεικτικών εμπειρίας. Κατ' εξαίρεση μόνον και για μια μεταβατική περίοδο μέχρι την έκδοση της απόφασης κατάταξης στα ΜΗ.Σ.Ι.Ε., το σχέδιο του ΤΕΕ προβλέπει εγγραφή των κατασκευαστικών επιχειρήσεων (ιδιωτικών ή δημοσίων έργων) που λειτουργούν την ημέρα έναρξης ισχύος του Π.Δ. και μόνον στις βαθμίδες Α και Β, ορίζοντας και κάποια κριτήρια που χαρακτηρίζουν τις επιχειρήσεις αυτές σαν λειτουργούσες. Ουσιαστικά δηλαδή, με το προτεινόμενο σχέδιο για τα ΜΗ.Σ.Ι.Ε. το ΤΕΕ ζητά από μας τους εργολάβους να προσκομίσουμε πιστοποιητικά για έργα που εκτελέσαμε πριν 5-10-15-20-25 χρόνια, μη αναγνωρίζοντας τον αξιόπιστο και

αντικειμενικό κατά την άποψή μας έλεγχο που γίνεται στις επιτροπές του ΜΕΚ και ΜΕΕΠ, στις οποίες σημειωτέον και το ίδιο το ΤΕΕ συμμετέχει με εκπροσώπους του.

- Τα όρια ανάληψης ενός οικοδομικού έργου, το Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., τα καθορίζει με βάση το εμβαδόν τους αφού κατατάξει τα κτήρια σε μια από τρεις κατηγορίες (συνήθη, βιομηχανικά, συνάθροισης κοινού). Το ΤΕΕ με παρόμοιο τρόπο κατατάσσει τα οικοδομικά έργα σε τέσσερες κατηγορίες: συνήθη οικοδομικά, βιομηχανικά, συνάθροισης κοινού και ειδικά οικοδομικά, ορίζοντας και αυτό όρια με βάση το εμβαδόν. Εδώ να επισημάνουμε ότι τα κριτήρια για ανάληψη ενός οικοδομικού έργου βασίζονται στον χαρακτήρα και το εμβαδόν του κτηρίου και όχι στον προϋπολογισμό του, που είναι το βασικό κριτήριο για τα δημόσια έργα. Θεωρώντας σωστή την επιλογή αυτή απλώς σημειώνουμε ότι αυτός ίσως είναι ο λόγος που και στα δύο σχέδια ουσιαστικά δεν περιλαμβάνονται έργα πέραν των οικοδομικών, αφού για αυτά είναι ανάγκη να καθιερωθούν άλλα κριτήρια (εμβαδόν βέβαια δεν μπορεί να υπάρχει π.χ. σε λιμενικά έργα) διαφορετικά του προϋπολογισμού, μέγεθος που στα ιδιωτικά έργα λόγω έλλειψης αναλύσεων τιμών (ή τιμών "Σουφλιά") είναι ένα πολύ σχετικό και ευμετάβλητο.

Ας δούμε τώρα τις θέσεις της ΠΕΣΕΔΕ. Η οργάνωσή μας έχει κάνει και παλιότερα συγκεκριμένες προτάσεις και θεωρεί ότι είναι καιρός πλέον να καθορισθεί και περιγραφεί με σαφήνεια και ο τρίτος παράγων για την άρτια κατασκευή ενός έργου, δηλαδή στους άλλους δύο "μελετητής" και "επιβλέπων μηχανικός" να προστεθεί και ο "υπεύθυνος κατασκευαστής", ο οποίος είναι ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο αναλαμβάνει με σύμβαση την κατασκευή του συνόλου ή μέρους ενός έργου.

1. Συμφωνούμε απόλυτα με το σχέδιο του ΤΕΕ που αναφέρεται εκτενώς και στους λοιπούς πέραν του γενικού εργολάβου συντελεστές της κατασκευής (υπεργολάβος, τεχνίτης κλπ) καθορίζοντας δικαιώματα και υποχρεώσεις. Επειδή η πιστοποίηση όλων αυτών – πλην του γενικού εργολάβου – συντελεστών είναι σύνθετη και θα πρέπει να γίνεται με κριτήρια ευρύτερα, πέρα από κάποιες βεβαιώσεις υπηρεσιών, νομίζουμε ότι το ΤΕΕ θα μπορούσε (ενδεχομένως σε συνεργασία με τον ΕΛΟΤ ή κάποιο άλλο φορέα ή οργανισμό) να αναλάβει με έγκριση της πολιτείας την πιστοποίηση και χορήγηση των απαιτούμενων πιστοποιητικών – βεβαιώσεων στους συντελεστές αυτούς.
2. Κατά την άποψή μας τα ιδιωτικά έργα πρέπει να κατατάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες:
  - α. Οικοδομικά
  - β. Οδοποιίας
  - γ. Υδραυλικά
  - δ. Λιμενικά
  - ε. Ηλεκτρομηχανολογικά
  - στ. Πράσινου

Διαφωνούμε με την πρόταση του ΤΕΕ για καθιέρωση δώδεκα (!!) κατηγοριών, μόνον και μόνον για να καλύψει ανεξάρτητα όλες τις ειδικότητες των μηχανικών. Θα ήταν δυνατόν σε κάποιες κατηγορίες έργων να κατατάσσονται περισσότερες της μιας ειδικότητας. Επίσης

ένα έργο μπορεί να ανήκει σε μια ή σε περισσότερες κατηγορίες, ανάλογα με την φύση των εργασιών που προβλέπεται να γίνουν, οπότε η κατασκευή του θα αναληφθεί από κοινοπραξία κατασκευαστικών επιχειρήσεων αντίστοιχης κατηγορίας.

3. Τα ιδιωτικά έργα πρέπει να διακρίνονται ανάλογα με το μέγεθος και την σπουδαιότητά τους σε τάξεις. Πρότασή μας είναι οι τάξεις να είναι πέντε (Α, Β, Γ, Δ, Ε) στις οποίες να κατατάσσονται όλες οι εργοληπτικές επιχειρήσεις κατασκευής ιδιωτικών έργων είτε ατομικής μορφής είτε εταιρίες κάθε είδους (Ο.Ε., Ε.Ε., Α.Ε. κλπ), πλην της Ε' τάξης όπου εγγράφονται μόνον ανώνυμες εταιρίες.
4. Η βασική μας διαφωνία με το ΤΕΕ βρίσκεται στην πρότασή του να μην αναγνωρίζονται τα ΜΕΚ και ΜΕΕΠ, με αποτέλεσμα οι κατασκευαστές δημοσίων έργων, οι μόνοι πιστοποιημένοι έως σήμερα, να αναγκάζονται να προσκομίσουν ξανά βεβαιώσεις και πιστοποιητικά προκειμένου να εγγραφούν στο ΜΗ.Κ.Ι.Ε. Θεωρούμε ότι οι εργολήπτες Δ.Ε. έχουν αν όχι μεγαλύτερη τουλάχιστον ίδια εμπειρία με τους κατασκευαστές ιδιωτικών οικοδομικών έργων, πόσο μάλλον που στην ολότητά τους σχεδόν τα δημόσια οικοδομικά έργα αφορούν κτίρια συνάθροισης κοινού (εκπαιδευτήρια, νοσοκομεία, διοικητήρια κλπ) δηλ. έργα αυξημένης σπουδαιότητας. Επί πλέον οι κατασκευαστές δημοσίων έργων έχουν πολύ μεγάλη εμπειρία στα έργα των υπολοίπων κατηγοριών (οδοποιία, υδραυλικά, λιμενικά κλπ), εμπειρία που για ευνόητους λόγους δεν συναντάται στους μηχανικούς που απασχολούνται στον ιδιωτικό τομέα. Πρότασή μας λοιπόν είναι όλοι οι κατασκευαστές να εγγράφονται στο ΜΕΚ, τα οποία θα αποτελούν την μόνη και αναγκαία προϋπόθεση να μπορεί μετά κάποιος να καταταχθεί στο ΜΕΕΠ, στο ΜΗ.Κ.Ι.Ε. ή και στα δύο. Βέβαια είμαστε ανοιχτοί σε κάθε πρόταση βελτίωσης των κριτηρίων και ελέγχων κατάταξης στο ΜΕΚ, αναβάθμισης της υπηρεσίας, επιλογής των μελών της επιτροπής κλπ.
5. Τα κριτήρια για την κατάταξη στο ΜΗ.Κ.Ι.Ε. κατά την άποψή μας πρέπει να είναι αυτά που προτείνει το σχέδιο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., με την κατάργηση όμως της 5^{ης} τάξης στην θέση της οποίας θα έρθει η 6^η τάξη. Επιπλέον πιστεύουμε ότι η κάθε κατηγορία έργων πρέπει να έχει τις δικές της αντίστοιχες τάξεις, χωρίς να είναι υποχρεωμένη η κάθε εταιρία που είναι γραμμένη στην κατηγορία των οικοδομικών π.χ. να περιλαμβάνει στο δυναμικό της υποχρεωτικά (από κάποια τάξη και άνω) ηλεκτρολόγους και μηχανολόγους. Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι αν κάποια εταιρία έχει τις προϋποθέσεις δεν μπορεί να εγγραφεί σε περισσότερες της μιας κατηγορίες έργων. Απλώς όταν το έργο προβλέπει εργασίες που εντάσσονται σε περισσότερες κατηγορίες, να είναι υποχρεωτική η σύμπραξη δύο (ή και περισσότερων επιχειρήσεων) που να καλύπτουν τις κατηγορίες αυτές. Επί πλέον κατά την άποψή μας το κριτήριο που έχει σχέση με κεφάλαια και περιουσιακή κατάσταση των εταιριών πρέπει να απαλειφθεί, ή έστω το απαιτούμενο ύψος κεφαλαίων να μειωθεί σημαντικά, αφού η ανάθεση – ανάληψη ενός ιδιωτικού έργου βασίζεται σε τελείως διαφορετικά κριτήρια από την αντίστοιχη του δημόσιου έργου. Και επί τέλους ας σταματήσει η λογική του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. ότι πρώτα απ' όλα να εξασφαλίζονται οι τράπεζες (που εκδίδουν τις εγγυητικές που διασφαλίζουν το δημόσιο). Για τους ιδιώτες υπάρχουν πολλοί και διάφοροι τρόποι να διασφαλισθούν. Η εγγύηση καλής εκτέλεσης κατά την

άποψή μας πρέπει να περιληφθεί στο Π.Δ., με ποσοστό όμως επί της δαπάνης προσφοράς και όχι του ΕΚΚΟ.

6. Για τα όρια ανάληψης ενός έργου συμφωνούμε με το σχέδιο του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., αφού προσαρμοσθεί σε πέντε αντί έξη τάξεις. Επιπλέον η (αυτοδίκαιη) κατάταξη των επιχειρήσεων του ΜΕΕΠ να γίνεται στις κατηγορίες που θα προκύψουν, χωρίς να είναι ανάγκη να γίνουν ειδικές νέες κατηγορίες για αυτές. Η πρόταση του ΤΕΕ για μεταβατικό στάδιο εγγραφή στα ΜΗ.Σ.Ι.Ε., μπορεί να εφαρμοσθεί για τις υπάρχουσες σήμερα κατασκευαστικές εταιρίες του ιδιωτικού τομέα. Πιστεύουμε επίσης ότι θα ήταν προς την σωστή κατεύθυνση ένα κατώτερο όριο των εταιριών που θα καταταχθούν στην Ε' τάξη, τάξη που αποτελείται μόνον από ανώνυμες εταιρίες. Για τις υπόλοιπες τάξεις πιστεύουμε ότι στα ιδιωτικά έργα δεν χρειάζονται κάτω όρια, τα οποία όπως όλοι αντιλαμβανόμαστε εύκολα μπορεί να καταστρατηγηθούν με πολλούς τρόπους.
7. Πέραν των παραπάνω, σαν ΠΕΣΕΔΕ θεωρούμε αναγκαία με επόμενο Π.Δ., το οποίο όμως δεν πρέπει να καθυστερήσει καθόλου, την θέσπιση κριτηρίων και για τις υπόλοιπες κατηγορίες έργων (οδοποιία, λιμενικά, υδραυλικά, Η/Μ, πράσινο), που ουσιαστικά δεν αντιμετωπίζεται όπως προανέφερα ούτε από το σχέδιο του ΤΕΕ ούτε από αυτό του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.

Σε κάθε περίπτωση, είμαστε στην διάθεση του ΤΕΕ να συμμετάσχουμε με εκπροσώπους και των άλλων εργοληπτικών οργανώσεων καθώς και του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. σε κάποια επιτροπή εργασίας για να οριστικοποιήσουμε πέραν των κριτηρίων για τις υπόλοιπες κατηγορίες και όποιες άλλες λεπτομέρειες και επί μέρους θέματα, προκειμένου να δώσουμε ένα τέλος στην μεγάλη αυτή εκκρεμότητα έτσι ώστε να εφαρμοσθεί επί τέλους το ΜΗ.Κ.Ι.Ε.

Γιώργος Β. Μπαρμπούτης
Πολιτικός Μηχανικός
Μέλος του Δ.Σ. της ΠΕΣΕΔΕ